

Over en oud

Ze willen niet meer. Omdat ze dementeren, zich niet meer kunnen behelpen of simpelweg klaar zijn met hun leven. Steeds meer oudere Vlamingen zeggen onomwonden dat ze willen sterven, en veel dokters hebben geen idee wat ze daarmee aan moeten. **DOOR ANN PEUTEMAN**

De terminaal zieke Lou verstikt zijn vrouw Nora met een hoofdkussen. Uit mededogen, omdat zij zich geen leven zonder hem kan voorstellen. Het was een beklijvende scène in de recente Woestijnvis-reeks *De Ronde*. Maar zulke drama's gebeuren dezer dagen niet alleen op tv. Een paar maanden geleden nog nam een koppel van vlees en bloed uit Vlaams-Brabant een soortgelijke beslissing. Hij leed aan kanker; zij had allerlei ouderdomskwalen en kon de gedachte niet verdragen dat ze achter zijn kist zou moeten lopen. Dus stapten ze samen uit het leven door middel van euthanasie.

Het idee dat twee oude mensen na een leven lang met elkaar samen willen sterven, lijkt ontzettend romantisch. Maar dat is het meestal niet. Want er is meer aan de hand dan eeuwige liefde: in de hoogste leeftijdscategorie neemt het aantal zelfmoorden toe en steeds meer bejaarden beweren dat ze klaar zijn met leven. Nu de grote vergrijzingsgolf voor de deur staat en mensen steeds ouder worden, zal dat fenomeen alleen maar toenemen. Wellicht zullen de komende jaren meer en meer oude Belgen hun arts vragen om hen te helpen sterven: alzheimerpatiënten die bang zijn dat ze niet meer om euthanasie zullen

kunnen vragen zodra ze helemaal dement zijn, echtgenoten en echtgenotes die niet zonder elkaar kunnen, maar ook hoogbejaarden die eenvoudigweg genoeg hebben van het leven.

Tot nu toe werden er vooral grote ethische discussies gevoerd over het lot van dementerende ouderen. 'Als ik mijn vrouw niet meer herken, wil ik euthanasie', zei filosoof Etienne Vermeersch daar jaren geleden al over. Dat kan hij wel willen, maar wettelijk is het niet mogelijk. In een wilsverklaring kun je alleen vastleggen dat je euthanasie wilt als je niet meer bij bewustzijn bent en als die toestand onomkeerbaar is. In geval van coma dus. Zo'n wilsverklaring geldt niet als je dement wordt, want dan ben je meestal wel nog bij bewustzijn. Wel kun je op papier zetten dat je in een bepaalde fase van dementie geen behandeling meer wilt, of geen voeding en vocht meer toegediend wilt krijgen. 'Heel wrang', zegt huisarts en docent Medische Ethiek en Stervensbegeleiding Marc Cosyns (UGent). 'Zeker als je weet dat we ook vóór de wet al probeerden om mensen met dementie te helpen zodat ze niet op een erge manier, zoals door uitdroging, hoefden te sterven. Dat deden we dan in overleg met de familie en het verzorgend team en op basis van wat we wisten van de patiënt zelf.'

Ook vandaag zijn sommige dokters volgens Cosyns bereid om demente patiënten uit ►

—
'Welke arts zal een mens die niet manifest ongelukkig of terminaal ziek is en geen pijn lijdt een dodelijk spuitje willen geven?'
—

DE RONDE
*Lou en Nora
wilden samen
gaan.*

VRT